

Feitenkaart gehoorschade

De GGD heeft inwoners van Rijnmond bevraagd over het gehoor en gehoorbescherming. Vragen over het gehoor zijn in de Gezondheidsmonitor gesteld aan drie verschillende groepen: Ouders van kinderen van 4 t/m 11 jaar (2022); jongeren van 13 t/m 16 jaar (2019); volwassenen vanaf 18 jaar (2020). Het aandeel jongvolwassenen met gehoorklachten nam tussen 2016 en 2020 toe.

Gehoorschade

Gehoorschade kan ontstaan doordat trilharen in het oor beschadigd raken en kapotgaan. Dit kan in één keer gebeuren als het geluid erg hard is. Of geleidelijk, als er te vaak of te lang naar harde geluiden geluisterd wordt. Voorbeelden van harde geluiden zijn werkgeluiden, harde muziek tijdens het uitgaan en via muziekoordopjes of een koptelefoon. Als de trilharen

beschadigd zijn, geven ze vaak de verkeerde informatie door, zoals een piep of ruis. Jongeren lopen vooral risico op gehoorschade door lang luisteren naar (te) harde muziek.

Impact van gehoorschade

Gehoorschade door hard geluid heeft ernstige en onomkeerbare gevolgen, waaronder communicatie-, concentratie- en slaapproblemen, vermoeidheid, verminderde prestaties, depressie, sociaal isolement en werk gerelateerde problemen. De levenskwaliteit en gezondheid worden aangetast, evenals de opleidingskansen van kinderen en hun positie op de arbeidsmarkt.

Gehoorverlies bij kinderen

In onderzoek van Generation R kreeg 7,8% van de onderzochte kinderen tussen het 9^e en 13^e jaar gehoorverlies in de lage frequenties en 11,2% in de hoge frequenties [1]. Gehoorverlies was gedefinieerd als een verschil van 5 dB tussen de nulmeting bij 9 jaar en de vervolgmeting

Auteur

Gea Schouten en Mariëk van Veelen, Onderzoek en Business Intelligence Gemeente Rotterdam, met dank aan Anna van Leeuwen, team Gezondheid en milieu GGD Rotterdam-Rijnmond. Fotografie: Jonas Mohamadi, Pexels.

Datum

12-1-2024

Meer informatie

Deze feitenkaart is te vinden op Gezondheidinkaart.nl.

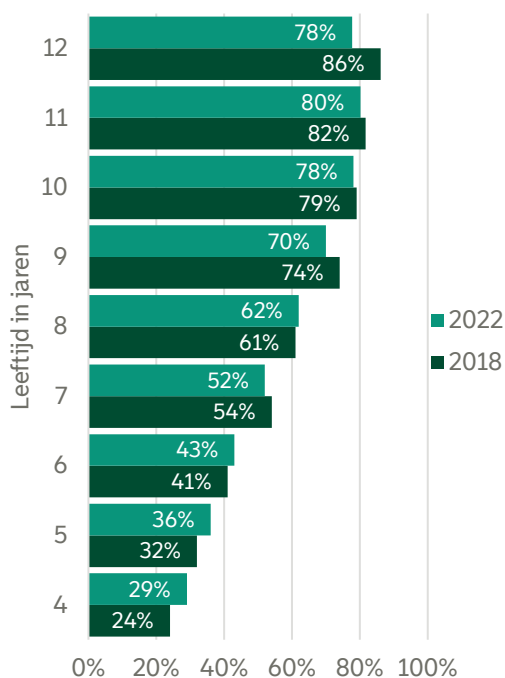
GGD
Rotterdam-
Rijnmond

bij 13 jaar. Sommige studies laten een relatie zien tussen gehoorschade en het gebruik van muzikspelers, andere studies niet. Eerder onderzoek van Generation R liet zien dat kinderen die muzikspelers gebruikten een drie keer zo hoog risico liepen op gehoorschade dan kinderen die dit niet deden [2].

Het gebruik van muziekoordopjes of koptelefoons bij kinderen

Kinderen maken vanaf jonge leeftijd gebruik van muziekoordopjes of een koptelefoon bij een tablet, mobiele telefoon of computer. Het gebruik neemt toe met de leeftijd (figuur 1). Ruim de helft van de 4- tot en met 11-jarigen (57%) gebruikt weleens oortjes of een koptelefoon, 44% doet dit soms en 13% gebruikt ze vaak.

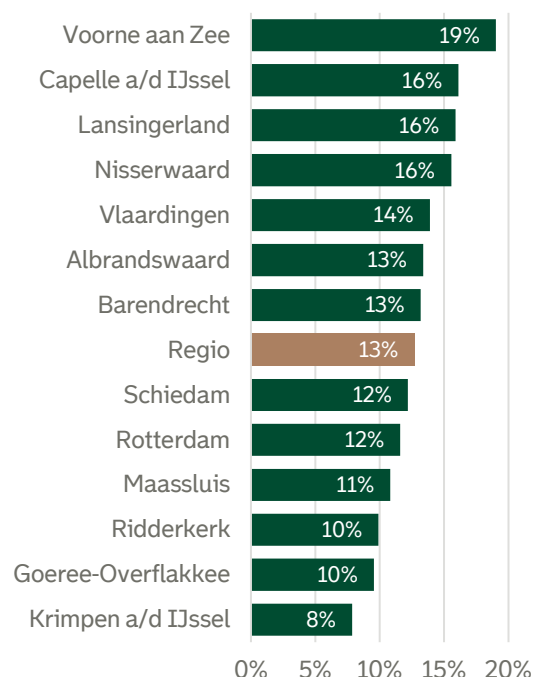
Figuur 1. Aandeel kinderen in de regio dat wel eens/ vaak een koptelefoon of oortjes gebruikt naar leeftijd in 2018 en 2022

Regionale verschillen

Het gebruik van oordopjes of een koptelefoon door kinderen in de basisschoolleeftijd varieert tussen gemeenten (figuur 2). Eén op de vijf kinderen (19%) in Voorne aan Zee gebruikt vaak oordopjes of een koptelefoon. Dit is significant hoger dan gemiddeld in de regio (13%). In Krimpen aan de IJssel gebruikt 8% vaak oordopjes of een koptelefoon, het laagst in de regio.

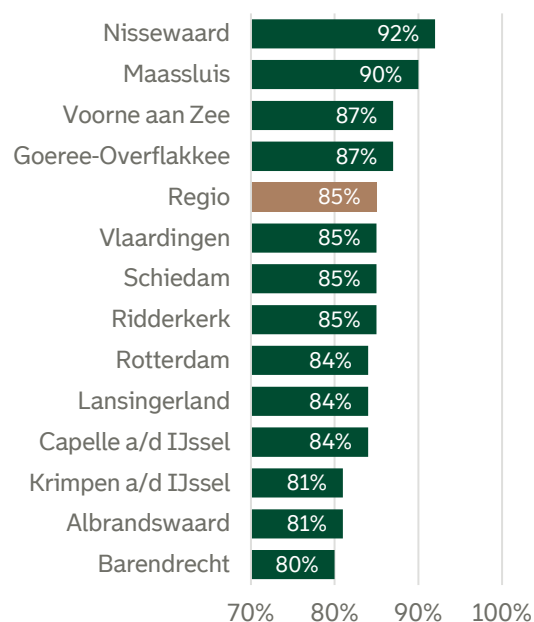
Figuur 2. Aandeel 4- t/m 11-jarigen dat vaak oordopjes of koptelefoon gebruikt (2022)

Nemen ouders maatregelen om gehoorschade bij hun kind te voorkomen?

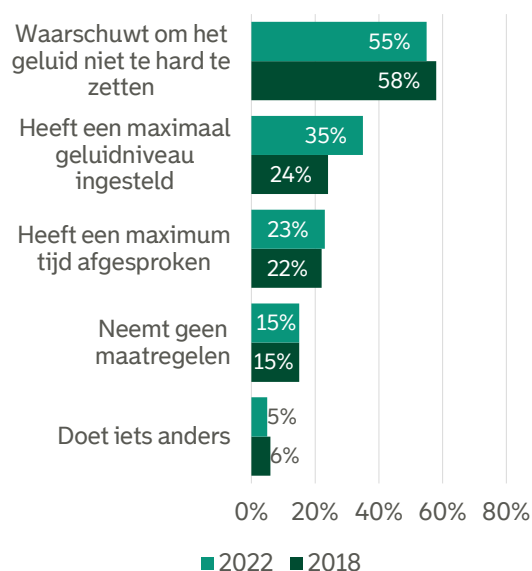
Van de ouders neemt 85% maatregelen om gehoorschade bij hun kind(eren) in de basisschoolleeftijd te voorkomen (figuur 3). Dit is gelijk aan het aandeel in 2018.

Figuur 3. Aandeel ouders dat maatregelen neemt om gehoorschade te voorkomen bij 4- t/m 11-jarigen die wel eens oordopjes of koptelefoon gebruiken (2022)

Meer dan de helft van de ouders (55%) waarschuwt om het geluid niet te hard te zetten. Ongeveer één op de drie ouders (35%) heeft in 2022 een maximaal geluidsniveau ingesteld, meer dan in 2018, toen 24% van de ouders aangaf dit te hebben gedaan (figuur 4).

Figuur 4. Aandeel ouders dat maatregelen neemt tegen gehoorschade bij 4- t/m 11-jarigen naar type maatregel

Hoeveel jongeren hebben last van hun gehoor?

In de regio geeft ruim een kwart (27%) van de jongeren van 13 t/m 16 jaar last te hebben van het gehoor na het luisteren van muziek met oordopjes (figuur 5).

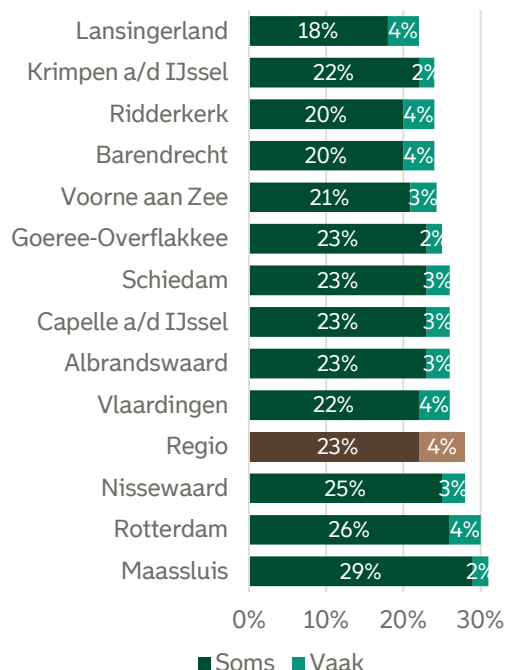
Na het bezoeken van een plek met harde muziek heeft 37% van de jongeren soms last van het gehoor, 6% heeft hier vaak last van. Jongeren in Maassluis en Rotterdam geven vaker dan gemiddeld in de regio aan last te hebben van het gehoor na het luisteren van muziek met oordopjes of een koptelefoon. Het aandeel jongeren dat last heeft van het gehoor in 2019 is vergelijkbaar met dat in 2015.

Meer informatie voor inwoners

[Gehoorschade bij kinderen voorkomen \(ggdleefomgeving.nl\)](https://ggdleefomgeving.nl)

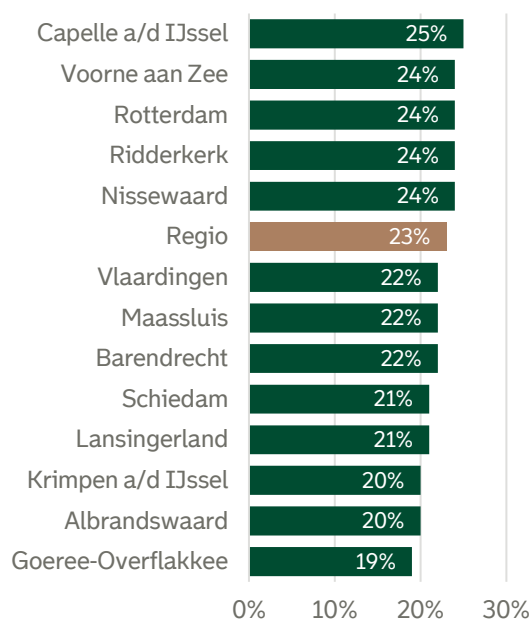
[Gehoorschade \(jouwggd.nl\)](https://jouwggd.nl)

Figuur 5. Aandeel jongeren (13 t/m 16 jaar) dat soms of vaak last heeft van het gehoor na het luisteren van muziek met oordopjes per gemeente (2019)

Bijna een kwart van de jongeren beschermt soms of altijd het gehoor als ze op een plek zijn met harde muziek (figuur 6). Jongeren op Goeree-Overflakkee maken minder vaak gebruik van oordoppen op een plek met harde muziek (19%) dan gemiddeld in de regio (23%).

Figuur 6. Aandeel jongeren (13 t/m 16 jaar) dat soms of altijd oordoppen gebruikt op een plek met harde muziek (2019)

GGD
Rotterdam-
Rijnmond

Hoeveel volwassenen hebben een gehoorbeperking?

Om een schatting te maken van het aantal mensen met een gehoorbeperking zijn in de vragenlijst voor volwassenen en ouderen 2020 twee vragen opgenomen waarmee vastgesteld wordt of iemand een gehoorbeperking heeft.

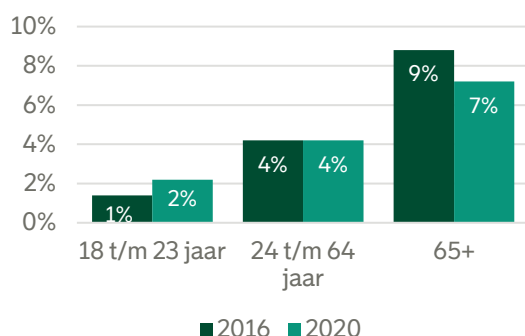
Vraag 1: Kunt u een gesprek volgen in een groep van drie of meer personen?

Vraag 2: Kunt u met één andere persoon een gesprek voeren?

Als iemand gebruik maakt van een gehoorapparaat en hierdoor een gesprek zonder moeite kan voeren, is er geen sprake van een gehoorbeperking. Daarnaast gaat het bij deze uitkomstmaat niet alleen om een gehoorbeperking veroorzaakt door geluid. Het kan ook om een aangeboren afwijking gaan of een slechter gehoor vanwege ouderdom.

Van de 18- t/m 23-jarigen heeft 2% een gehoorbeperking. Bij de 24 t/m 64-jarigen is dit 4% en bij de 65-plussers 7% (figuur 7). Het aandeel 65-plussers met een gehoorbeperking nam tussen 2016 en 2020 af met 2 procentpunt.

Figuur 7. Aandeel inwoners in de regio met een gehoorbeperking naar leeftijdsgroep in 2016 en 2020

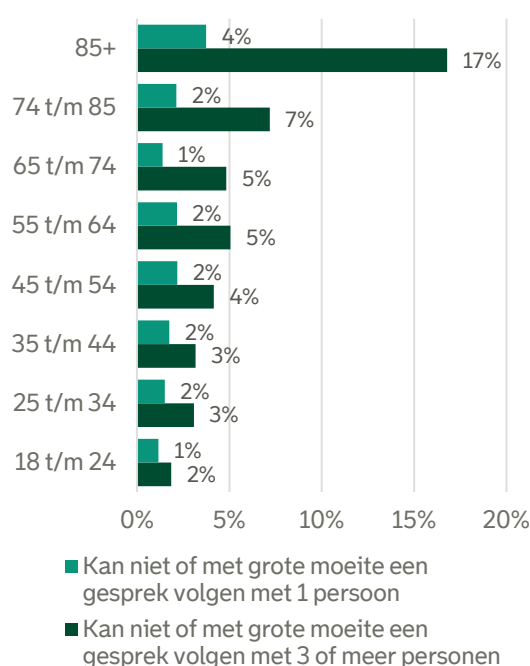
Bij inwoners van 75 t/m 84 jaar en ouder en 85-plussers is er sinds 2012 een sterkere daling in het aandeel met een gehoorbeperking (tabel 1). Dit heeft mogelijk te maken met de ontwikkeling van technisch meer geavanceerde hoortoestellen.

Tabel 1. Aandeel 75- t/m 84-jarigen en aandeel 85-plussers met een gehoorbeperking

Leeftijd	2012	2016	2020
75 t/m 84 jaar	11%	10%	7%
85+	26%	22%	17%

Figuur 8 laat zien dat een beperking van het gehoor toeneemt naarmate men ouder wordt. Een gesprek voeren met één persoon lukt vaak nog; bij gesprekken met meer mensen ervaart men vaker een gehoorbeperking.

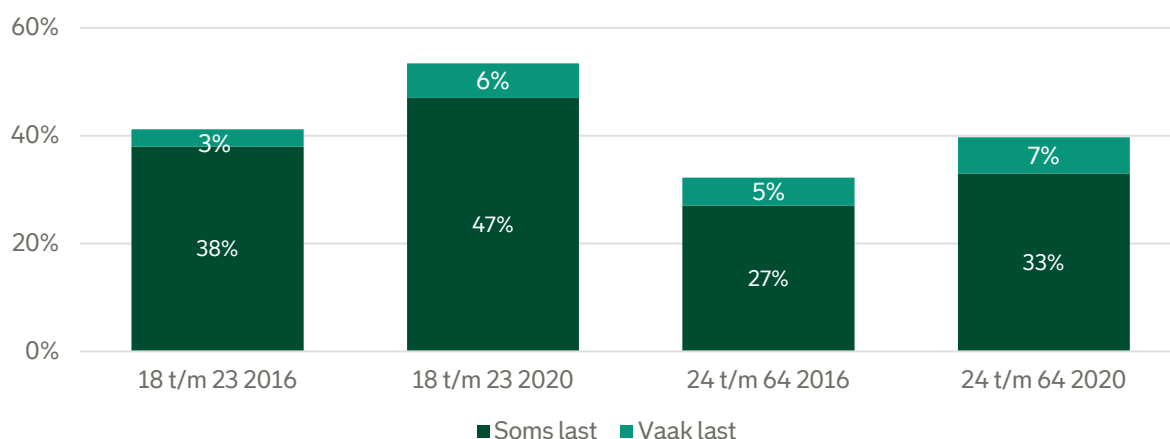
Figuur 8. Aandeel inwoners in de regio met een gehoorbeperking (2020)

Meer inwoners hebben last van het gehoor na luisteren van muziek

Jongvolwassenen tot 24 jaar geven vaker aan weleens of vaak last te hebben van het gehoor na het luisteren van muziek met oordopjes of na het bezoek van een plek met harde muziek dan mensen van 24 tot en met 64 jaar (figuur 9). Dit kan deels te maken hebben met het feit dat de jongvolwassenen vaker muziek luisteren met oortjes of festivals bezoeken. Voor beide leeftijdsgroepen geldt wel dat het aandeel dat last heeft (soms of vaak) tussen 2016 en 2020 is toegenomen.

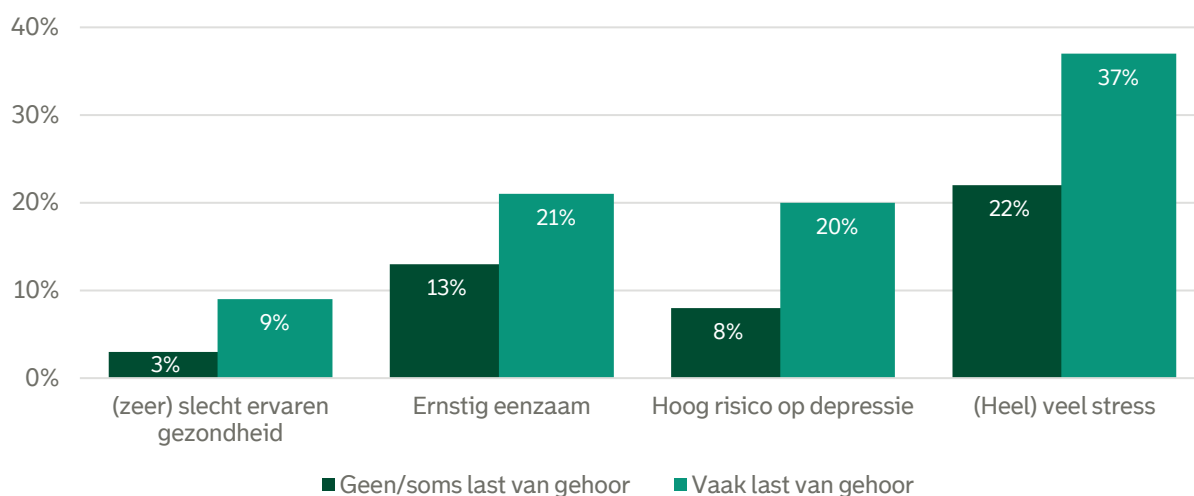
Figuur 9. Aandeel inwoners van 18 t/m 23 en 24 t/m 64 jaar dat soms of vaak last heeft van het gehoor in 2016 en 2020

Samenhang last van gehoor en gezondheid

Mensen die vaak last van het gehoor hebben, rapporteren op andere gezondheidsindicatoren minder gunstig dan mensen die geen of soms last van het gehoor hebben (figuur 10). Er is samenhang tussen gezondheid en last van het gehoor, maar het hoeft niet te betekenen dat er sprake is van een oorzaak-gevolg relatie (causaal verband). Dat kan met dit type onderzoek niet worden vastgesteld.

Figuur 10. Gezondheidsuitkomsten bij de mensen (18 t/m 64 jaar) die geen of soms last hebben van het gehoor en bij mensen die vaak last hebben van het gehoor (2020)

Gehoorschade voorkomen bij kinderen en jongeren

Gemeenten kunnen scholen adviseren om aan de slag te gaan met gehoorschadepreventie via [Gezonde School](#) en [Gezonde Leefstijl Op School](#). Scholen in de regio Rotterdam-Rijnmond kunnen hier advies en ondersteuning voor krijgen via een stimuleringsregeling van de Gezonde School door te mailen met de Gezonde Schooladviseur van de GGD: ggd_gezondeschoolmo@rotterdam.nl

In december 2023 werd het [Vierde convenant preventie gehoorschade \(Rijksoverheid.nl\)](#) getekend waarbij veel partijen zijn aangesloten, waaronder de GGD GHOR en nu ook de Koninklijke Horeca Nederland (KHN) en de Vereniging van Podiumtechnologie (VPT). Gemeenten spelen lokaal een belangrijke rol in de uitvoering van het convenant. Een ander nuttig document voor gemeenten is het dossier: [Wat werkt om gehoorschade te voorkomen? | VeiligheidNL](#)

Bronnen en verwijzingen

Gezondheidsmonitor Kinderen 2022, GGD Rotterdam-Rijnmond
Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2019, GGD'en en RIVM
Gezondheidsmonitor Volwassenen en ouderen 2016, GGD'en, CBS en RIVM
Gezondheidsmonitor Volwassenen en ouderen 2020, GGD'en, CBS en RIVM

[Meer informatie over de Gezondheidsmonitor Kinderen 2022](#)

[Meer informatie over de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020](#)

- [1] Risk Factors For Hearing Decline From Childhood To Early Adolescence Danique. E. Paping, MD ; Berthe C. Oosterloo, MD; Hanan El Marroun, PhD; Nienke C. Homans, BSc ; Rob J. Baatenburg de Jong, MD, PhD; Marc P. van der Schroeff, MD, PhD; Jantien L. Vroegop, PhD Laryngoscope, 133:389–395, 2023
- [2] Generation R. Association between portable music player use and hearing loss among children of school age in the Netherlands. Carlijn M.P. Le Clerque et al. JAMA Otolaryngol Head Neck Surg. June 14, 2018.
- [3] www.ggdrotterdamrijnmond.nl/gezond-leven-wonen/gehoorschade/

Hoe zijn de vragen gesteld in de Gezondheidsmonitor?

Gezondheidsmonitor Volwassenen en ouderen

Heeft u weleens last van uw gehoor nadat u muziek hebt geluisterd met oordopjes of een koptelefoon?

Antwoorden: Ja, vaak; Ja, soms; Nee, nooit; Nee, ik luister nooit muziek met oordopjes of koptelefoon.

Heeft u weleens last van uw gehoor of als u op een plek met harde muziek bent (geweest)?

Antwoorden: Ja, vaak; Ja, soms; Nee, nooit; Nee, ik ben nooit op een plek met harde muziek.

Gezondheidsmonitor Jeugd

Heb je weleens last van je gehoor nadat je muziek hebt geluisterd met oordopjes of een koptelefoon?

Antwoorden: Ja, vaak; Ja, soms; Nee, nooit

Heb je weleens last van je gehoor als je op een plek met harde muziek bent, of daarna?

Antwoorden: Ja, vaak; Ja, soms; Nee, nooit; Niet van toepassing

Gebruik je wel eens oordoppen om je gehoor te beschermen als je op een plek met harde muziek bent?

Antwoorden: Ja, vaak; Ja, soms; Nee, nooit

Gezondheidsmonitor Kinderen

Gebruikt uw kind weleens een koptelefoon of oortjes bij bijvoorbeeld de mobiele telefoon, MP3-speler, iPod, tablet of computer?

Antwoorden: Nee, Ja, soms; Ja, vaak

Doet u iets om gehoorschade te voorkomen?

Antwoorden: Nee, Ja, ik heb een maximaal geluidniveau ingesteld op het apparaat, Ja, ik heb een maximumtijd afgesproken dat mijn kind met een koptelefoon/ oortjes mag luisteren, Ja, ik waarschuw dat mijn kind het geluid niet te hard moet zetten, Ja, ik doe iets anders